

10.10.2024

OZNÁMENIE POSLANCOM

Vec: Petícia č. 0344/2024, ktorú predkladá J. L., španielsky štátny príslušník, v mene združenia Acció Ecologista Agró, o údajnom porušení smernice 92/43/EHS o biotopoch vo Valencijskom autonómnom spoločenstve v Španielsku

1. Zhrnutie obsahu petície

Predkladateľ petície uvádza, že v celom Valencijskom spoločenstve sa realizujú mnohé projekty rozvoja miest, ktoré nezohľadňujú existenciu európskych smerníc, ktoré musia chrániť prírodu, ako je smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín. Príkladom je program integrovaných opatrení La Serreta v La Nucia, ktorý sa stavia v lokalite s výskytom druhu rastliny, ktorý je zahrnutý do katalógu sústavy Natura 2000 ako zraniteľný. Predkladateľ petície okrem toho tvrdí, že projekt sa nachádza veľmi blízko pohorí zahrnutých do sústavy Natura 2000 a jeho cieľom je vybudovať obrovský bazén s vlnami a zvýšiť počet obyvateľov o takmer 10 000 ľudí bez toho, aby sa zohľadnil vplyv, ktorý by mal na ekosystém regiónu, ktorý je už preplnený mestskými projektmi tohto typu. Predkladateľ petície sa domnieva, že ďalšími príkladmi sú projekty rozvoja miest, ktoré by vážne ovplyvnili alebo zničili oblasti vyhlásené EÚ za chránené. Predkladateľ petície vyzýva na diskusiu o rozvoji tohto typu projektov na celom území, pričom si uvedomuje, že k tejto situácii dochádza v iných krajinách EÚ, a vyjadruje znepokojenie nad vykonávaním európskych právnych predpisov, ktoré by mali chrániť našu prírodu.

2. Prípustnosť

Petícia bola uznaná ako prípustná 14. júna 2024. Európsky parlament požiadal Komisiu o poskytnutie informácií (článok 233 ods. 5 rokovacieho poriadku).

3. Odpoveď Komisie doručená 10. októbra 2024

Petícia

Predkladateľ petície uvádza, že v celom Valencijskom spoločenstve sa realizujú mnohé projekty rozvoja miest, ktoré nezohľadňujú existenciu európskych smerníc, ktoré musia chrániť prírodu, ako je smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín. Príkladom je program integrovaných opatrení La Serreta v La Nucia, ktorý sa stavia v lokalite s výskytom druhu rastliny, ktorý je zahrnutý do katalógu sústavy Natura 2000 ako zraniteľný. Predkladateľ petície okrem toho tvrdí, že projekt sa nachádza veľmi blízko pohorí zahrnutých do sústavy Natura 2000 a jeho cieľom je vybudovať obrovský bazén s vlnami a zvýšiť počet obyvateľov o takmer 10 000 ľudí bez toho, aby sa zohľadnil vplyv, ktorý by mal na ekosystém regiónu, ktorý je už preplnený mestskými projektmi tohto typu. Predkladateľ petície sa domnieva, že ďalšími príkladmi sú projekty rozvoja miest, ktoré by vážne ovplyvnili alebo zničili oblasti vyhlásené EÚ za chránené.

Predkladateľ petície vyzýva na diskusiu o rozvoji tohto typu projektov na celom území, pričom si uvedomuje, že k tejto situácii dochádza v iných krajinách EÚ, a vyjadruje znepokojenie nad vykonávaním európskych právnych predpisov, ktoré by mali chrániť našu prírodu.

Poznámky Komisie

Komisia nemá detailné informácie o projekte rozvoja miest „program integrovaných opatrení La Serreta“, ktorý uvádza predkladateľ petície. Hoci oblasť známa ako La Serreta v La Nuncia nie je súčasťou vyhlásenej lokality sústavy Natura 2000, v jej blízkosti sa nachádzajú dve do značnej miery sa prekrývajúce lokality Natura 2000, a to osobitné chránené územie „Aitana, Serrella i Puigcampana“¹ chránené podľa smernice o biotopoch² a osobitné chránené územie „Muntanyes de la Marina“³ vyhlásené podľa smernice o vtáctve⁴.

Podľa smernice o biotopoch členské štáty stanovujú vo svojich osobitných chránených územiach ciele ochrany a potrebné opatrenia na zachovanie alebo obnovu chránených prirodzených biotopov a druhov v priaznivom stave ochrany pre koherenciu sústavy Natura 2000. Na tento účel by členské štáty mali zohľadniť aj dôležité biotopy mimo sústavy Natura 2000.

Okrem toho podľa článku 6 ods. 3 smernice o biotopoch akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý sa nachádza v rámci alebo mimo lokality Natura 2000, ale ktorý môže významne ovplyvniť túto lokalitu, či už samotne, alebo v spojení s inými plánmi alebo projektmi, podlieha primeranému odhadu jeho dosahov na danú lokalitu z hľadiska cieľov ochrany lokality a môže byť povolený, len ak nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu lokality.

V článku 6 ods. 4 smernice sa však uvádza, že „ak sa aj napriek negatívnemu odhadu dosahov na lokalitu a pri neexistencii alternatívnych riešení plán alebo projekt musí realizovať z dôvodov vyššieho verejného záujmu, vrátane záujmov sociálnej a ekonomickej povahy,

¹ Kód lokality: ES5213019

² Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7 – 50).

³ Kód lokality: ES0000453

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva. Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7 – 25.

členský štát prijme všetky kompenzačné opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, že celková súdržnosť sústavy Natura 2000 bude ochránená. O prijatých kompenzačných opatreniach informuje Komisiu“.

Ak sa v príslušnej lokalite vyskytuje prioritný biotop a/alebo prioritný druh, jediný dôvod, ktorý môže prichádzať do úvahy, je ten, ktorý sa týka zdravia alebo bezpečnosti ľudí, priaznivých dôsledkov primárneho významu na životné prostredie alebo tiež stanoviska Komisie k ďalším nevyhnutným dôvodom vyššieho verejného záujmu.

Okrem toho musia členské štáty v lokalitách Natura 2000 prijať vhodné opatrenia, aby zabránili poškodeniu prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj významnému rušeniu druhov, pre ktoré boli dané oblasti určené. Musí sa tiež dodržiavať aj režim ochrany druhov podľa smernice o biotopoch a smernice o vtákoch, a to tak v rámci lokalít sústavy Natura 2000, ako aj mimo nich.

Smernica o posudzovaní vplyvov na životné prostredie⁵ vyžaduje, aby pred udelením povolenia pre projekt sa v prípade projektov, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie, vykonalo posudzovanie ich vplyvov na životné prostredie. Pokiaľ ide o projekty rozvoja miest⁶, orgány musia určiť, či je potrebné posúdenie na základe individuálnej štúdie alebo na základe vopred stanovených prahových hodnôt alebo kritérií.

Ak povinnosť vykonať posúdenie vyplýva zo smernice o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a smernice o biotopoch súčasne, členské štáty môžu stanoviť koordinované alebo spoločné postupy.

Z dostupných informácií nie je možné určiť, či boli uvedené ustanovenia dodržané v situácii, ktorú opisuje predkladateľ petície. V každom prípade sa v smernici o EIA stanovujú osobitné postupy preskúmania na vnútroštátnej úrovni, ktorých použitie predstavuje najúčinnější spôsob riešenia jednotlivých prípadov možného nesúladu. Komisia sa v súlade so svojím strategickým prístupom k opatreniam na presadzovanie práva zameriava na prípady systémového nedodržania predpisov⁷.

V neposlednom rade, nové nariadenie EÚ o obnove prírody⁸, ktoré nadobudlo účinnosť 18. augusta 2024, ukladá členským štátom povinné časovo ohraničené ciele zamerané na zlepšenie stavu degradovaných oblastí s niektorými typmi biotopov, ako aj biotopov druhov nachádzajúcich sa v sústave Natura 2000 aj mimo nej.

Komisia poznamenáva, že za správne uplatňovanie týchto ustanovení sú zodpovedné príslušné orgány členských štátov. S cieľom pomôcť im pri plnení tejto úlohy vydala Komisia

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie. Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1 – 21, zmenená smernicou 2014/52/EÚ zo 16. apríla 2014 (Ú. v. EÚ L 124, 25.4.2014, s. 1 – 18).

⁶ Uvedené v prílohe II ods. 10 písm. b) smernice o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

⁷ Ako sa uvádza v oznámení z 19. januára 2017 (Právo EÚ: Lepšie výsledky pomocou lepšieho uplatňovania práva – C/2016/8600, Ú. v. EÚ C 18, 19.1.2017, s. 10 – 20) a v oznámení Komisie z 13. októbra 2022 [COM(2022)0518 final] – Presadzovanie práva EÚ pre Európu, ktorá prináša výsledky.

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1991 z 24. júna 2024 o obnove prírody a o zmene nariadenia (EÚ) 2022/869.

usmerňovacie dokumenty⁹¹⁰.

Bez toho, aby bola dotknutá úloha Komisie ako strážkyne zmlúv, a v zmysle oznámenia C/2016/86006¹¹, sú mechanizmy nápravy stanovené na vnútroštátnej úrovni tým najvhodnejším prostriedkom na to, aby sa uspokojivo vyriešili jednotlivé prípady nesprávneho uplatňovania práva EÚ.

Záver

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia nemá v úmysle podniknúť v tejto konkrétnej veci ďalšie kroky. Za uplatňovanie spomínaných ustanovení, ako aj za zabezpečenie súladu s príslušnými právnymi predpismi EÚ zodpovedajú príslušné vnútroštátne orgány. Obavy z porušenia týchto povinností je najlepšie riešiť na vnútroštátnej úrovni, a v prípade odvolania sa obrátiť na vnútroštátne súdy.

⁹ <https://op.europa.eu/sk/publication-detail/-/publication/2c9f4a14-8f97-43ac-a274-4946c142b541>

¹⁰ <https://op.europa.eu/sk/publication-detail/-/publication/99a99e59-3789-11ec-8daf-01aa75ed71a1>

¹¹ Oznámenie Komisie – Právo EÚ: Lepšie výsledky pomocou lepšieho uplatňovania práva C/2016/8600. Ú. v. EÚ C 18, 19.1.2017, s. 10 – 20.